Klapalekiana, 29: 99-100, 1993
ISSN 1210-6100

Nález druhu *Miltotrogus nocturnus* (Coleoptera: Scarabaeidae) na Slovensku

A record of *Miltotrogus nocturnus* (Coleoptera: Scarabaeidae) from Slovakia

David KRÁL[1] & Jan VITNER[2]

[1]Katedra zoologie Univerzity Karlovy, Viničná 7, CZ-128 44 Praha 2

[2]Česká společnost entomologická, Viničná 7, CZ-128 00 Praha 2

Faunistics, flying activity, Coleoptera, Scarabaeidae, *Miltotrogus nocturnus*, Slovakia, Moravia, Central Europe

Abstract. *Miltotrogus nocturnus* Nonveiller, 1958 is recorded for the first time from Slovakia. The data on distribution of this species especially in central Europe are summarized. Differences were not found in the time of flying activity between the populations from the type locality (Zemun nr. Beograd) and the locality Čejč (southern Moravia).

Chroustek *Miltotrogus nocturnus* byl objeven teprve nedávno. Popsal jej v roce 1958 jugoslávský entomolog Guido Nonveiller podle série kusů pocházejících z okolí Bělehradu (Zemun), Dolního Rakouska, Maďarska, Bosny, Makedonie, Ukrajiny a Kavkazu (Nonveiller 1958). V monografickém zpracování rodu *Miltotrogus* Reitter (Nonveiller 1965) jsou navíc uvedeny nálezy z Řecka, Burgenlandu (Rakousko) a Slovenska (odtud s otazníkem). Baraud (1992) uvádí též výskyt v Bulharsku. Ve sbírce Národního muzea v Praze je uložena jedna samice s lokalitou: ČSR, Slovakia, Plešivecká pl., 24. 5. [19]32, A. Hoffer [lgt.] a označením: Miltotrogus ?nocturnus Nonvll., det. Nonvll. 195 (na základě tohoto údaje uvádí Nonveiller (1965) tento druh ze Slovenska s otazníkem). Po prostudování zmíněného dokladu jsme dospěli k názoru, že patří k druhu *M. vernus* (Germar, 1823) (det. D. Král). V tomto příspěvku uvádíme zprávu o prvním spolehlivém dokladu ze Slovenska.

Materiál: Slovakia mer., Bratislava (7868-69), v. 1984, 1♂, F. Paikert lgt., det. D. Král & J. Vitner, coll. L. Klíma (Ostrava). V České republice se druh vyskytuje na jižní Moravě - zatím byly publikovány nálezy z Čejče (Král & Souček 1987a, b) a Pavlovských kopců (Perná *) - viz Král & Vitner (1993). Lokalita Čejč je zatím nejsevernějším známým místem výskytu ve střední Evropě.

M. nocturnus se od příbuzného druhu *M. vernus* liší kromě morfologických znaků (tvar tykadlového vějířku, ochlupení štítu, tečkování pygidia, tvar kopulačních orgánů) také dobou své cirkadiánní aktivity. Je totiž druhem nočním, jak napovídá i jeho latinské druhové jméno. Nonveiller (1960) uvádí, že v okolí Zemunu rojení tohoto druhu začíná kolem 20. hodiny, tedy až za tmy, a končí kolem 22. hodiny, kdežto u krepuskulárního druhu *M. vernus* (oba druhy se vyskytují současně v témže období) začíná již před 19. hodinou a končí po 20. hodině. Z lokality Čejč je možno dle vlastního pozorování (D. Král) a pozorování pánů Vítězslava Kubáně (Brno) a Jana Růžičky (Praha) (ústní sdělení) uvést následující skutečnosti: brouci létají přibližně ve stejnou dobu (20. až 22. hodina), poté lze pozorovat již jen ojedinělé samice při žíru na nízké vegetaci. Doba výskytu je zde zřejmě oproti okolí Bělěhradu, kde bylo rojení pozorováno v rozmezí 29. 4. - 10. 5. (Nonveiller 1960), poněkud posunuta - nálezy zatím zaznamenány v rozpětí 2. 5. - 31. 5.

Poznámka: všechny časové údaje jsou uváděny podle středoevropského času.

---

* *Klapalekiana*, 29(1993): 33 - u dokladu z Perné je chybně (překlepem v rukopisu) uveden jako sběratel OK, správně má být OJ - Oldřich Jakeš z Brna.

LITERATURA

BARAUD J. 1992: *Coléopteres Scarabaeoidea d' Europe. Faune de France 78.* Fédération française des Sociétés de Sciences naturelles et Société linéene de Lyon, Paris et Lyon, 856 pp.

KRÁL D. & SOUČEK M. 1987a: Faunistic Records from Czechoslovakia - Coleoptera: Scarabaeidae, Melolonthidae. *Acta Entomol. Bohemoslov.*, 84: 314.

KRÁL D. & SOUČEK M. 1987b: Nové a zajímavé nálezy nadčeledi Scarabaeoidea (Coleoptera) z Československa. (New and interesting finds of the superfamily Scarabaeoidea (Coleoptera) from Czechoslovakia). *Zpr. Čs. Společ. Entomol. ČSAV,* 23: 17-24 (in Czech, English abstr.).

KRÁL D. & VITNER J. 1993: Faunistické síťové mapování listorohých brouků (Coleoptera: Scarabaeoidea) Československa - výběr výsledků získaných v létech 1989 - 1990. (Faunistic grid mapping of Czechoslovak Scarabaeoidea (Coleoptera) - selected results obtained in 1989 - 1990. *Klapalekiana,* 29: 25-36 (in Czech, English abstr.).

NONVEILLER G. 1958: Miltotrogus nocturnus n. sp. (Scarab. Coleopt.). *Zaštita Bilja (Plant Protection),* 46: 99-106 (in Serbo-Croatian and German).

NONVEILLER G. 1960: *Biološke odlike imaga malih gundelja (tribus Rhizotrogini, fam. Scarabaeidae, Coleoptera) sa posebnim osvrtom na njegovo rojenje. Les caracteres biologiques de l' adulte des petits hannetons avec un apercu special sur son vol (Tribus Rhizotrogini, fam. Scarabaeidae, Coleoptera). Biblioteka arhiva za poljoprivredne nauke, Godina 7, sveska 16.* Savez poljoprivrednih inženjera i tehničara FNR Jugoslavije, Beograd, 128 pp (in Serbo-Croatian, French abstr.).

NONVEILLER G. 1965: Monographie der Gattung Miltotrogus (Col. Melolonth.). *Entomol. Arb. Mus. G. Frey,* 16: 5-105.